

Chủ đề 8 BỮA CƠM GIA ĐÌNH

(4 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

Thực hành, sáng tạo về chủ đề gia đình.

2. Năng lực

- Nhận biết được hình ảnh quen thuộc về bữa cơm gia đình;
- Tạo hình và sắp xếp được hình ảnh thành SPMT theo đúng nội dung chủ đề;
- Sáng tạo được sản phẩm thủ công (lọ hoa) làm đẹp cho bàn ăn.

3. Phẩm chất

- Cảm nhận được sự quan tâm lẫn nhau của các thành viên trong gia đình thông qua bữa cơm gia đình;
- Có ý thức ban đầu về việc sử dụng ngôn ngữ tạo hình trong thể hiện để tài gìn giữ với cuộc sống.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Một số ảnh chụp, clip (nếu có điều kiện)... có nội dung liên quan đến chủ đề *Bữa cơm gia đình*;
- Một số tác phẩm/ SPMT thể hiện về chủ đề, có hình ảnh liên quan đến bữa cơm gia đình.

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

- HS nhận biết được hình ảnh thể hiện về bữa cơm gia đình;
- HS biết sử dụng hình và màu để thể hiện về hình ảnh bữa cơm gia đình. Từ đó, HS nhận biết được đối tượng cần thể hiện trong chủ đề này ở dạng thực hành liên quan đến kỹ thuật tạo hình,...

b) Nội dung

- HS quan sát, nhận xét và đưa ra ý kiến, nhận thức ban đầu về nội dung liên quan đến chủ đề từ ảnh, tranh minh họa trong sách hoặc tranh, ảnh, SPMT do GV chuẩn bị, trong đó chú trọng đến hình ảnh thể hiện về bữa cơm gia đình;
- GV đưa ra những câu hỏi có tính định hướng nhằm giúp HS tư duy về nội dung liên quan đến đối tượng cần lĩnh hội trong chủ đề *Bữa cơm gia đình*.

c) Sản phẩm

HS có nhận thức và tư duy về hình ảnh cần thể hiện về chủ đề *Bữa cơm gia đình*.

d) Tổ chức thực hiện

- GV tổ chức cho HS quan sát tranh, ảnh trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 48 và trả lời câu hỏi trong SGK:
 - + *Hình ảnh bữa cơm được thể hiện như thế nào trong các bức ảnh trên?* (gồm ông bà, bố mẹ, con cái, các thành viên trong gia đình; có các món ăn trên bàn,...)
 - + *Bữa cơm ở gia đình em như thế nào?*
- GV cho HS quan sát clip hay tranh, ảnh đã chuẩn bị có nội dung về bữa cơm gia đình và đặt câu hỏi gợi ý HS:
 - + *Hãy nhận xét các bức ảnh chụp về bữa cơm gia đình (Có những thành viên nào trong gia đình? Mọi người đang làm gì? Những biểu hiện nào thể hiện sự gắn kết của gia đình trong bữa cơm?)*
 - + *Em hãy liên hệ với hình ảnh thực tế trong bữa cơm gia đình em. Bữa cơm ở nhà em thường có những ai? Sự quan tâm của các thành viên với nhau trong bữa cơm như thế nào?...*
- GV lưu ý, chủ đề này cần hướng tới giáo dục phẩm chất, lòng yêu thương, quan tâm, giúp đỡ nhau của các thành viên trong gia đình. Do vậy trên cơ sở ý kiến của HS, GV dẫn dắt để thực hiện mục tiêu giáo dục phẩm chất cho HS.
- GV tiếp tục cho HS quan sát trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 49 và trả lời các câu hỏi gợi ý trong sách về màu sắc, hình ảnh,... có trong các SPMT.
 - + *Hình ảnh nào được thể hiện trong những SPMT trên?* (bố mẹ và các con,...)
 - + *Màu sắc nào được sử dụng trong các sản phẩm?* (xanh, đỏ, vàng, cam,...)
 - + *Em sẽ dùng hình ảnh gì để thể hiện về chủ đề Bữa cơm gia đình?*
- GV tóm tắt:

Có rất nhiều hình ảnh được thể hiện trong bữa cơm gia đình, gồm ông, bà, bố, mẹ,... Bữa cơm gia đình được thực hiện ở những vị trí khác nhau (trong nhà, ngoài sân; ở trên bàn ăn, trải chiếu xuống nền nhà;...). Các hình ảnh thể hiện mọi người trong gia đình quây quần đoàn tụ, quan tâm, chăm sóc lẫn nhau.

2. Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

HS tạo được SPMT thể hiện về bữa cơm gia đình theo cách của mình.

b) Nội dung

- HS thực hành thể hiện SPMT theo những gợi ý, từ hình ảnh, chất liệu cho đến hình thức thực hiện.
- GV gợi ý về cách tìm ý tưởng, thể hiện đối với những HS còn lúng túng trong thực hành.

c) Sản phẩm

Một SPMT phù hợp với chủ đề bằng chất liệu và cách thể hiện mình yêu thích.

d) Tổ chức thực hiện

- GV tổ chức cho HS sử dụng hình thức yêu thích để tạo nên một SPMT về bữa cơm trong gia đình.
- GV gợi ý HS:
 - + Em sẽ sử dụng hình thức nào để thực hiện SPMT về bữa cơm gia đình?
 - + Em sẽ thể hiện bằng hình và màu nào?
 - + Em sử dụng chất liệu nào?
- GV khuyến khích HS lựa chọn hình thức thể hiện nhóm hoặc làm sản phẩm 3D (bằng vật liệu tái sử dụng).

Lưu ý: Đối với HS thực hiện bằng hình thức vẽ:

- + Có hình ảnh to, hình ảnh nhỏ (hình ảnh chính, hình ảnh phụ), các hình vẽ không rời rạc.
- + Màu có màu đậm, màu nhạt và các màu sắc bổ trợ cho nhau.
- + Cần vẽ thêm một vài hình ảnh xung quanh cho bài thêm sinh động.
- + Tuỳ từng trường hợp cụ thể, GV góp ý HS vẽ thêm hình ảnh cho phù hợp với khung cảnh bữa cơm).

3. Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

Củng cố lại kiến thức, kỹ năng liên quan đến thể hiện hình ảnh về bữa cơm gia đình bằng ngôn ngữ tạo hình đã được học ở hai hoạt động trước.

b) Nội dung

- Sử dụng hệ thống câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 51.
- Bổ sung thêm một số câu hỏi phù hợp với SPMT đã được HS thực hiện ở hoạt động 2.

c) Sản phẩm

HS trả lời được câu hỏi phù hợp với SPMT được hỏi.

d) Tổ chức thực hiện

- GV tổ chức cho HS quan sát, chia sẻ nội dung SPMT ở các tiết học trước về *Bữa cơm gia đình*, yêu cầu HS tìm hiểu (theo nhóm) theo câu hỏi ở trang 51.
 - + *Em thấy bài thực hành của bạn thể hiện những hình ảnh gì? Bạn đã dùng những màu sắc nào để thực hiện bài thực hành của mình?*
 - + *Nhân vật trong bài thực hành đang làm gì?*
 - + *Em sẽ đặt tên cho bài thực hành của mình là gì?*
- GV có thể sử dụng thêm số câu hỏi gợi ý như:
 - + *Hình ảnh chính là gì? Hình ảnh đó thể hiện thế nào?*
 - + *Màu sắc, hình ảnh, nét,... nào có trên sản phẩm?*
 - + *Mỗi sản phẩm đều thể hiện không khí ấm cúng trong bữa cơm gia đình, vì sao em nhận ra điều đó? Hãy chia sẻ cảm nhận của em với các bạn.*
- Trên cơ sở những ý kiến phát biểu của HS, GV phân tích:
 - + Một số yếu tố tạo hình (chấm, nét, hình, màu,...), nguyên lí tạo hình (cân bằng, lặp lại, nhấn mạnh,...) có trên các sản phẩm, giúp HS nhận biết và vận dụng vào hoạt động học tập tiếp theo.
 - + *Bữa cơm thường ngày trong gia đình có ý nghĩa quan trọng, thể hiện sự gắn kết, chia sẻ, quan tâm giữa các thành viên với nhau. Tình cảm của gia đình luôn là chỗ dựa tinh thần cho tất cả mọi người. Các em cần thể hiện sự quan tâm, chăm sóc của mình tới ông, bà, bố, mẹ, anh, chị em trong gia đình, ngay cả trong bữa ăn hằng ngày.*

4. Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

Thực hành thiết kế một lọ hoa giấy đặt trên bàn ăn.

b) Nội dung

HS phân tích các bước tạo và trang trí một chiếc lọ hoa bằng vật liệu tái sử dụng, qua đó hình thành kỹ năng thực hiện SPMT ứng dụng theo các bước từ dễ đến khó, từ tạo hình đồ vật cho đến làm hoa văn trang trí cho đồ vật.

c) Sản phẩm

Một SPMT là chiếc lọ hoa.

d) Tổ chức thực hiện

- GV tổ chức cho HS quan sát, phân tích tạo và trang trí lọ hoa ở SGK *Mĩ thuật 2*, trang 52 – 53 và đặt câu hỏi gợi ý như:
 - *Lọ hoa được làm từ vật liệu sẵn có/ tái sử dụng nào?*
 - *Các bước thực hiện làm và trang trí lọ hoa như thế nào?*

- GV lưu ý HS:
 - + Có nhiều cách làm lọ hoa từ vật liệu tái sử dụng như hộp giấy (cắm hoa khô) hay hộp thiếc (đổ nước cắm hoa tươi).
 - + Tạo hình một chiếc lọ và xác định vị trí cần trang trí (có thể chỉ trang trí một mặt, trang trí xung quanh hoặc trang trí ở vị trí thân, cổ lọ hoa,...).
 - + Trang trí từng phần chiếc lọ rồi trang trí các chi tiết.
 - + Chọn vật liệu (theo sự chuẩn bị) và hình thức phù hợp để làm lọ hoa cho phù hợp với khả năng thực hiện của cá nhân/ nhóm.
 - + GV quan sát và hỗ trợ đối với từng trường hợp HS khi có khó khăn trong việc thực hiện.

* Trưng bày, nhận xét cuối chủ đề

- GV tổ chức cho HS trưng bày sản phẩm cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận và giới thiệu sản phẩm theo một số gợi ý sau:
 - + *Ý tưởng của mỗi SPMT thể hiện về bữa cơm gia đình (Sản phẩm thể hiện những ai? Hình ảnh nào thể hiện về bữa cơm gia đình?)*
 - + *Màu sắc có trên các SPMT về bữa cơm gia đình?*
 - + *Nhóm đã dùng chất liệu gì tạo nên các sản phẩm?*
 - + *Em và bạn đã tạo được lọ hoa nào để trang trí bàn ăn? Em hãy mô tả sản phẩm đó với các bạn trong lớp.*
 - + *Em thích sản phẩm nào? Hãy kể về tình cảm gia đình em trên SPMT thể hiện về bữa cơm gia đình của mình và của bạn.*
- GV cùng HS nhận xét, đánh giá sản phẩm chủ yếu trên tinh thần động viên, khích lệ HS.

Đến chủ đề sử dụng khái niệm này, HS đã có những kỹ năng nhất định trong thực hành tạo SPMT bằng nhiều hình thức khác nhau, kể cả việc kết hợp chất liệu (màu sáp, giấy màu, đất nặn, vật liệu tái sử dụng,...). Do đó, để tiết học được thuận lợi, GV cần nhắc HS chuẩn bị đồ dùng học tập từ buổi trước hoặc chuẩn bị sẵn một số vật liệu tái sử dụng phù hợp với SPMT cần thể hiện trong chủ đề.

Khi tìm ý tưởng, hình ảnh thể hiện về bữa cơm gia đình, GV cần tinh tế, tâm lý để tránh gây tổn thương với những HS có hoàn cảnh gia đình li tán hay không đầy đủ.

Với một số HS có khả năng, thích khám phá hoạt động tạo hình, GV có thể hướng dẫn các em sử dụng đa chất liệu trong trang trí như kết hợp giữa đất nặn và giấy màu, giữa hình thức xé, dán và tô màu,... để HS có được sản phẩm hấp dẫn.